

Årsplan

Solvang barnehage

2024-2025

Utarbeidet av personalet i Solvang barnehage
12.06.2024

Vedtatt av Samarbeidsutvalget på møte 12.06.2024



Innhold

Innledning	4
Barnehagens verdigrunnlag	5
Barn og barndom	5
Demokrati	6
Mangfold og gjensidig respekt	6
Likestilling og likeverd	7
Bærekraftig utvikling	8
Livsmestring og helse	8
Utvikling	9
Oversikt over markeringer i Solvang barnehage	10
Ansvar og roller	12
Barnehagens formål og innhold	13
Barns medvirkning	16
Samarbeid mellom hjem og barnehage	17
Overganger	20
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	23
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	23
Barnehagens arbeidsmåter og fagområder	25
Fagområdene	25
Progresjon	25
Barnehagens digitale praksis	26
Bursdager	27
Observasjon og kartlegging	27
Barnehagens psykososiale miljø	28
Personvern og sensitiv informasjon i barnehagen	30
Helse, miljø og sikkerhet	31
Viktige datoer å merke seg	32
Litteraturliste	33

Innledning

Vinteren 2024 drøftet barnehagens ledergruppe behovet for endringer i vår årsplan. Etter flere år med en årsplan delt i to deler og en forenklet foreldreutgave, var tiden moden for å se hele årsplanen i et overordnet perspektiv.



Rammeplanen er et dokument vi henviser mye til, og som er viktig for barnehagens praksis. Her kan du se en kort film om hva Rammeplanen er for noe. Filmen er både på norsk og engelsk.

Frem til i dag har vi hatt en «faglig tung» årsplan og detaljerte beskrivelser av våre oversettelser av barnehagelov, rammeplan for barnehagen, regler om taushetsplikt og internkontroll.

I tillegg til dette har barnehagens avdelinger interne skriv og planer som deles med foreldre på gruppa.

Årets årsplan har en foreldreutgave, som har enkle forklaringer og kildehenvisninger og QR koder som henviser til utdypende faglige kilder. Denne utgaven er skrevet av Kristine Skogen og Heidi Hoff Johannessen, som inngår i Lederteamet i barnehagen. Den er skrevet i en åpen prosess, hvor innspill, endringer og tilføyelser har kommet. Utkast er også sendt barnehagens samarbeidsutvalg.

Den andre delen er en personalutgave, med en hoveddel som består av et årshjul / kalender – hvor det neste årets møter, overordnede planer, markeringer, studentperioder og annet er satt inn.

I tillegg til dette har vi med viktige sider som henviser til barnehagens personalhåndbok, observasjonsrutiner, markeringer og ulike møtestrukturer i barnehagen. Denne årspandelen er i hovedsak skrevet av daglig leder Rune Hoff Johannessen med innspill og tillegg fra Andrea McClean som er en del av barnehagens lederteam. Planen er skrevet i en åpen prosess hvor lederteamet har hatt en viktig rolle i forhold til utvalg, presentasjon og utforming.

Sandefjord 29.05.2024

Rune Hoff Johannessen

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen (2017) sier at barnehagens verdigrunnlag skal være synlig i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Arbeidet med barnehagens verdigrunnlag er kontinuerlig, og det innebærer mye refleksjon blant personalet. Det jobbes med jevnlig på møter. Det er viktig at personalet er bevisst



egne holdninger og verdier. Det er alltid personalets ansvar å danne gode relasjoner til barna og foreldrene. Det å ha et positivt syn på barnet og familien og anerkjenne deres verdi, og ha et godt samarbeid, er grunnleggende for arbeidet med verdigrunnlaget.

I Solvang har vi plukket ut tre kjerneverdier som danner vår pedagogiske plattform:

- Mangfold og gjensidig respekt
- Livsmestring og helse
- Utvikling

De neste avsnittene handler om barnehagens verdigrunnlag, slik det er beskrevet i rammeplanen og hvordan vi jobber med det. I avsnittene vil dere også finne mer informasjon om de tre kjerneverdiene som vi legger ekstra vekt på i Solvang.

Barn og barndom

Barndommen skjer her og nå, og den leves på de arenaene som barna er. Mye av barndommen leves i barnehagen. Barndommen er viktig for barnas liv her og nå, men den er også viktig med tanke på å bygge et godt liv i framtiden. Barndommen i Solvang barnehage er preget av lek, vennskap, trygghet, undring, nysgjerrighet, fantasi og kreativitet. Gjennom samspill med andre barn og voksne, utvikler barna sin sosiale kompetanse. De erfarer og lærer å vente på tur, dele, glede seg over hverandre og ordne opp i konflikter seg imellom.

Tryggheten skapes ved at hvert barn anerkjennes for den de er. Barna blir sett, hørt og møtt uansett hvem de er og hvilke behov de har. Personalet legger til rette for både utvikling og mestring for hvert enkelt barn og for barna som en gruppe. Trygghet er også et resultat av at barnet opplever sammenheng mellom hjem og barnehage. Denne sammenhengen blir tydelig når barnehagen og hjemmet samarbeider godt.

Personalet møter barna med anerkjennelse og respekt. I det daglige kan det oppleves ved at personalet hilser på barnet, etterfulgt av en kommentar om at det er godt å se barnet. I møtet med barnet lytter personalet til det barnet uttrykker og støtter barnet når det trenger det.

Demokrati

Demokrati i barnehagen handler om å være inkludert og å høre til i fellesskapet. Det er plass til alle, og både likheter og ulikheter er en naturlig del av fellesskapet. Barna opplever tilhørighet i gruppen. Barns medvirkning og demokrati henger tett sammen. Barnas stemme blir hørt inn i fellesskapet, og barnehagens innhold påvirkes ut fra de barna som er i gruppen. Personalet legger til rette for prosjekter, lek og aktiviteter som er tilpasset barnas forutsetninger og interesser.

For at barna skal oppleve trygghet og forståelse, er det viktig at barna også er godt kjent med regler og normer i barnehagen. I Solvang er vi opptatt av å ha enkle regler som barna kan forstå og handle etter. Reglene kan handle om å ivareta sikkerheten til barna, de kan si noe om hvordan vi skal være mot hverandre, eller hvordan vi skal ta vare på tingene våre.

Mangfold og gjensidig respekt



Her kan du lese om hva Rammeplanen (2017) skriver om mangfold og gjensidig respekt.

I Solvang barnehage viser vi gjennom vår praksis at vi er en flerkulturell barnehage (Schram & Bergsland, 2021, s. 19). Det innebærer at mangfold er en av tre kjerneverdier i barnehagen vår, som danner vår pedagogiske plattform. Med mangfold forstår vi ikke bare det kulturelle og etniske mangfoldet, men også et mangfold av forutsetninger, kjønn og familiekonstellasjoner. Vi har ansatte med ulik kulturell bakgrunn, og vi er opptatt av å ansette mennesker som aktivt kan støtte barn i å bruke morsmålet sitt. Vi synliggjør ulike språk gjennom sanger, regler, bøker og oppslag på veggene.

Foreldrene er en viktig ressurs i barnehagen. Vi møter alle foreldre med åpenhet, nysgjerrighet og respekt. Vi synes det er spennende å bli kjent med alle, og vi er opptatt av å ha et godt samarbeid. Foreldrene kjenner sitt barn best, og deres stemme er viktig, også for barnet i barnehagen. I det daglige er mangfoldet synlig gjennom leker og materiell, som for eksempel dukker og figurer med ulik hudfarge og utseende eller puslespill som viser ulike

mennesker med ulik hudfarge. Vi har flagg på barnas garderobeplasser, og på veggen. Vi har fokus på å kjøpe, eller låne, bøker som viser et mangfold av kultur, etnisitet, familie osv. Her må vi selvsagt også utvise god kritisk refleksjon, slik at vi er bevisste på



hvordan bøkene fremstiller mangfoldet. Vi må unngå bøker som skaper stereotyper (Sand, 2020, s.228).

Markering av høytider og merkedager er viktig i barnehagen vår. Dette er en stor del av innholdet i barnehagen gjennom hele året. I samtaler med foreldrene blir vi enige om hvilke høytider som vil være naturlig å markere i barnehagen. Noen markeringer er felles på huset, mens andre gjennomføres basevis/gruppevis. Noen markeringer vil kreve at barna møter opp til et gitt klokkeslett. Dette er for å unngå støy og uro under markeringen, og det gis informasjon om på MyKid. I markeringene legger vi vekt på kunnskapsformidling, både om selve innholdet i høytiden, men også om tradisjoner som er knyttet til høytiden. Vi snakker med foreldrene, og ofte bidrar foreldrene inn med å lage mat, eller å låne oss ulike artefakter, slik at markeringen blir gjenkjennbar for de barna som feirer høytiden. I forkant av markeringene gir vi barna mulighet til å forberede seg inn mot markeringen på ulike måter. Det kan være gjennom bilder, samlinger eller ulike aktiviteter. I tillegg til å markere høytider og merkedager, som er representert i barnegruppen og personalgruppen, markerer vi også andre merkedager som er med på å støtte oppunder barnehagens verdigrunnlag (Se Årsplanen s.... Oversikt over markeringer i Solvang bhg).

Likestilling og likeverd

Alle mennesker har like stor verdi, uansett. I barnehagen skal alle få lov til å være seg selv, med egne forutsetninger og behov. Vi setter pris på ulikhet, og vi ser på mangfold som en



ressurs. Vi snakker om ulikhetene på en naturlig måte med barna, uten å sette fokus på om noe er «rart» eller annerledes. Vi framsnakker barn og familier, og vi tar alle på alvor. Likestilling og likeverd er to verdier som bygger oppunder det å verdsette mangfoldet i barnehagen. Vi motarbeider alle former for diskriminering (Kunnskapsdepartementet, 2017,

s.10). For å få til det, må personalet kontinuerlig reflektere over egne verdier og holdninger. Personalet fungerer som rollemodeller og veiledere for barna. Vi arbeider for at alle får like muligheter, uavhengig av forutsetninger. Samtidig så legger forutsetningene føringer for hvordan vi jobber for at barnet skal få de samme mulighetene som andre. Arbeidet tar, med andre ord, utgangspunkt i det enkelte barnet.

Bærekraftig utvikling

Gjennom arbeidet med bærekraftig utvikling, skal barna få grunnleggende kunnskaper om å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.10). Gjennom turer og uteliv, blir barna kjent med naturen. Når vi ferdes i naturen legger vi vekt på at barna skal trives, undre seg over og ta vare på naturen.

S.U. arrangerer byttedager i barnehagen. Da kan foreldre bytte klær, leker og utstyr med hverandre. I nærmiljøet til Solvang barnehage ligger det flere gjenbruksbutikker. Når vi trenger utstyr til for eksempel familierommet, så tar vi turen innom for å se hva vi finner. Vi forsøker å reparere ting som går i stykker. Ved innkjøp av nye leker og utstyr, vurderer vi kvalitet, slik av vi produserer minst mulig søppel. Ved måltidene jobber vi med å redusere matsvinn ved å framsnakke maten, gjerne ved å spise sammen med barna, ved å servere små porsjoner, smøre ettermiddagsmat etter behov og på Liten base serveres det frokost.

Barnehagen har montert solceller på taket, og vi har varmepumper inne på hver avdeling.

Livsmestring og helse

Livsmestring og helse er vår andre kjerneverdi i Solvang. Alle barn har rett på et trygt og godt barnehagemiljø. Trivsel og trygghet ligger til grunn for å mestre livet og ha god helse. I barnehagen får barna være fysisk aktive både inne og gjennom turer og uteliv. På Stor base reiser grupper med barn ut til Knattholmen, der forholdene virkelig ligger til rette for fysisk utfoldelse i naturen.

I Solvang barnehage har vi ansatt en kokk som lager sunn og god mat hver dag. Frukt og grønnsaker er en naturlig del av kostholdet. Barna får sove, eller hvile etter behov. Barna får støtte i sin sosiale utvikling, og vi jobber med at de skal klare mest mulig selv. Vi motiverer barn til å ta vare på hverandre gjennom å ta med andre barn i leken, dele, gi og ta imot omsorg fra andre barn og ved å løse konflikter på en rettferdig måte.



Her kan du lese hva Rammepanen (2017) skriver om Livsmestring og helse.

I barnegruppene jobber vi med at barna skal være trygge og ha noen å leke med, i tillegg til at de skal ha lekkompetanse og ha forutsetninger for å kunne delta i lek. Vi motarbeider mobbing og utenforskap ved å ha fokus på leken og hvordan vi skal være mot hverandre. Samtidig som vi er bevisste på og jobber med barnets miljø i barnehagen, er vi også bevisste og nysgjerrige på barnets hjemmesituasjon. Dersom vi er bekymret for et barns hjemmesituasjon, er personalet klar over sin opplysningsplikt til barnevernet.



Her kan du lese mer om personalets opplysningsplikt til barnevernet

Utvikling

I tillegg til barnehagens verdigrunnlag som er beskrevet i rammeplanen, er vi i Solvang barnehage opptatt av utvikling, som vår tredje kjerneverdi. Det er viktig for oss å hele tiden jobbe for å forbedre og opprettholde god kvalitet i barnehagen. Vi ønsker å holde oss



Her Kan du lese hva Utdanningsdirektoratet skriver om å utvikle praksis sammen, og hvordan dette kan knyttes til arbeid med kvalitet og kompetanse i barnehagen.

oppdatert på ny kunnskap og forskning innen barnehagefeltet. Personalet øker kompetansen sin ved å ta videreutdanning, lese fagstoff, delta på kurs og kompetansehevingsprogrammer og drive med utviklingsarbeid. Vi bruker både veiledning, kritisk refleksjon og pedagogisk dokumentasjon for å utvikle praksisen vår og lære mer. Gjennom dette arbeidet blir vi en lærende organisasjon. (Les mer om dette i «Barnehagen som pedagogisk virksomhet» s. 22)

Oversikt over markeringer i Solvang barnehage

Markering:

Kort informasjon:

FN-dagen	FN-dagen markeres for å huske på hva FN står for og det arbeidet FN gjør. I markeringen tar vi gjerne utgangspunkt i barnekonvensjonen.
Allehelgensdag	Allehelgensdag markeres i kirken, og er en dag for å minnes de døde. Vi bruker markeringen til å snakke med barna om døden.
Verdens vitenskapsdag for fred og utvikling	Vi markerer dagen for å sette fokus på forskning og teknologi, og for å vise viktigheten av dette for å skape fred og utvikling.
Divali	Hinduindisk lysfest i forbindelse med nytt år. Viktig høytid som handler om de godes seier over det onde.
Advent og jul	Markering av adventstiden (ventetiden) og den kristne høytiden jul. Jul er en høytid til minne om Jesu fødsel.
Lucia	Luciadagen markeres til minne om Sankta Lucias martyrdød. I markeringen har vi fokus på at alle kan tro på det de selv vil, samt det å dele og være gode mot hverandre.
Samenes nasjonaldag	Dagen markeres til minne om det første samiske landsmøtet. I barnehagen tar vi utgangspunkt i samisk kultur, som f.eks. eventyr og musikk, natur og uteliv.
Vietnamesisk /kinesisk nyttår	Vi tar utgangspunkt i ønsket om lykke og hell i det nye året, tradisjoner og historier.
Morsmålsdagen	Gjennom markering av morsmålsdagen, så setter vi fokus på språklig mangfold i vår barnehage.
Påske	Påskan er en viktig kristen høytid som feires til minne om Jesu død og oppstandelse. Liten base forteller om palmesøndag i markeringen.

Rockesokk	Den internasjonale dagen for Downs syndrom. Likeverd og mangfold står sentralt i markeringen.
Verdens autismedag	Offisielt kalt FN-dagen for bevissthet rundt autisme, er en internasjonalt anerkjent FN-dag som markeres hvert år for å øke bevisstheten rundt autisme og autismspekterdiagnoser.
Id-al-fitr	Muslimsk høytid som markerer slutten på fasten.
17.mai	Norges nasjonaldag
Vesak	Buddhistisk høytid til minne om Buddhas fødsel, oppvåkning og død.
Pride	I markeringen setter vi fokus på mangfold, likeverd og kjærlighet for alle.
Id-al-adha	Muslimsk høytid for å markere avslutningen på den årlige pilgrimsferden.

Ansvar og roller

Barnehageeier, styret og samarbeidsutvalget

Det er barnehagens foreldre som er barnehagens eiere. De er barnehagens foreldreråd og velger et styre. Styret skal drive barnehagen i samsvar med vedtekter, gjeldende lovverk og årsmøtets vedtak, samt sørge for at samvirkets regnskap er ajour og i henhold til god forretningsskikk, lover og forskrifter (Se barnehagens vedtekter etter samvirkeloven).

Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte, med like mange representanter fra hver gruppe.

Foreldrerepresentantene velges på første ordinære foreldremøte hver høst. Samarbeidsutvalget drøfter saker fra foresatte og fra barnehagens ansatte. Det er et viktig prinsipp å drøfte saker generelt og prinsipielt for å fremme barnehagens kvalitet og utvikling.

Barnehageloven bestemmer at Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan og forelegges alle saker av viktighet.

Her kan du lese hva Barnehageloven sier om personalet i barnehagen:



Her kan du lese hva Rammeplanen skriver om ansvar og roller i barnehagen:



Daglig leder, pedagogisk leder og andre ansattes oppgaver og ansvar

Daglig leder er ansatt av styret i barnehagen og er eiers representant i forhold til økonomi, drift, opptak og utvikling av barnehagen og i forhold til samarbeid med kommune og andre instanser. Daglig leder sørger også for barnehagens bemanning, at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen, og at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i disse.

Pedagogiske ledere og barnehagelærere, må i hovedsak ha en bachelorgrad som barnehagelærer. De pedagogiske lederne har ansvar for det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Det pedagogiske arbeidet bygger på kunnskap, godt profesjonelt skjønn og faglige begrunnelser. Pedagogisk leder organiserer arbeidet, leder møter og vurderingsarbeid og veileder øvrig personal. Barnehagelærerne skal bidra inn i alt dette arbeidet. De pedagogiske lederne og

Foreldre/foresatte kan sende inn saker de ønsker skal drøftes til samarbeidsutvalget:

su@solvangbarnehage

Sakene skal være generelle og ikke handle om enkeltbarn eller episoder.

Samarbeidsutvalget består av:

Liss Mirjam Stray Rambo –
Foreldrerepresentant

Farhia Abdullahi Ibrahim –
Foreldrerepresentant

Valg av nytt medlem som
foreldrerepresentant – Høsten 2024

Solfrid Sundet Karlsen – Pedagogisk
leder Måne – Ansattrepresentant

Åsa Lilleås – Fagarbeider Liten base
– Ansattrepresentant

Lise Grannæs – Fagarbeider Sol -
Ansattrepresentant

barnehagelærerne gir også veiledning og råd til foresatte i spørsmål om barns oppdragelse, oppvekst, utvikling og læring.

I Solvang barnehage jobber det også barne- og ungdomsarbeidere, musikkpedagog, andre med fagbrev og assistenter med ulik bakgrunn.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

I Solvang barnehage har omsorg en sentral rolle. Å gi god omsorg handler om å ta vare på barna og tilfredsstille deres grunnleggende behov. I god omsorg ligger varme, omtanke, berøring og det å sørge for, eller ta vare på barnet. For å gi god omsorg må vi kunne tolke barnets uttrykk og handle deretter. Barn gir også omsorg til andre barn. For å styrke denne evnen hos barna, må personalet fungere som rollemodeller, samt gjøre barna oppmerksomme på hverandre og hverandres følelser, samt støtte barna i å ta imot omsorg fra andre barn. Det er også viktig at personalet oppsøker situasjoner og kommenterer og støtter barns omsorgshandlinger (Tholin, 2013, s. 124).

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Barnets lek har en egenverdi, og den er knyttet opp mot barnets utvikling. Leken kan ses på som en «essensiell komponent» i barns fysiske, kognitive, emosjonelle og åndelige utvikling (Øksnes & Sundsdal, 2017). Leken er i utgangspunktet ikke et mål for noe annet, men vi opplever at gjennom lek skapes relasjoner, barna får utviklet språket sitt, de samhandler og tilpasser seg hverandre, og de tar i bruk fantasi og kreativitet.



I Solvang legger vi til rette for lek gjennom å skape ulike lekemiljøer som gir impulser til lek og fantasi. Vi har vi et bredt utvalg av leker og materiell. I tillegg tar vi iblant i bruk ikke-pedagogisk materiell, som for eksempel tepper og papp. Dette er materiell som kan gi flere barn mulighet til å delta i leken, ved at materiellet ikke er definert på forhånd, og barn (og voksne) må sammen finne ut av hvordan det kan brukes. Vi er opptatt av at barna skal få variasjon i leken, og derfor legger vi til rette for ulike typer lek, både inne og ute, som for eksempel motorisk lek, rollelek og konstruksjonslek. Vi gir barna impulser og inspirasjon til leken ved for eksempel å jobbe med ulike prosjekter som barna kan leke ut.

Barnehagen skal fremme danning

I motsetning til oppdragelse, som har som formål å overføre kunnskaper, verdier og holdninger til barna, som om de var blanke ark, skjer danning med utgangspunkt i dialog. Kunnskap, verdier og holdninger utvikles gjennom dialog – en felles prosess der alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker (Jonassen, 2014). Barna skal forbedres på og bli satt i stand til å opptre ansvarlig overfor seg selv og fellesskapet, og de skal kunne ta gode valg. Samtidig må vi ikke glemme at barn er avhengige av voksne. Det betyr at det å jobbe med barns danning krever en etisk bevissthet hos personalet (Glaser, 2013). Personalet må lytte til hva barnet uttrykker, delta i samhandling, veilede barnet og ha en anerkjennende holdning. De må vite når de skal trå støttende til, og når barn må få handle på egenhånd. Det er viktig å støtte barnet i utviklingen av en god selvfølelse. For å få til dette må personalet bekrefte barnets følelser, ta barnet på alvor og vise barnet tillit. Barnet må få bidra inn til fellesskapet og innholdet i barnehagen, og barnet må oppleve mestring. På den måten vil barnet oppleve at det kjenner seg selv, er viktig for andre og for fellesskapet, og er et godt og kompetent menneske (Jonassen, 2014).

Barnehagen skal fremme læring

Det er viktig at vi skiller på læring i barnehagen, og den tradisjonelle læringen i skolen (Jansen, 2013). I barnehagen foregår læringen i både formelle og uformelle læringssituasjoner. I Solvang legger vi til rette for at barn kan lære gjennom hele dagen. Uformelle læringssituasjoner oppstår når læringen ikke er planlagt. Det kan for eksempel foregå på tur, der barna blir opptatt av maurene. Gjennom barnas interesse, spørsmål og undring, kan læring oppstå. Markering av høytider er et eksempel på mer formelle læringssituasjoner, der vi ønsker at barna skal få kunnskaper om et emne. I de formelle læringssituasjonene er vi bevisste på hvordan vi legger til rette for at barna får delta aktivt og lære gjennom flere sanser. Læringen kan forstås som prosesser der barnas interesser og forutsetninger ligger til grunn, og barna deltar gjennom samhandling og fellesskap. Dette læringssynet kan knyttes opp mot et sosiokulturelt læringssyn (Jansen, 2013).

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

I barnehagen legger vi til rette for felles opplevelser, som kan gi impulser for lek og samspill. Det kan for eksempel skje gjennom prosjektarbeid, samlinger eller turer. Dette, i sammenheng med ulike lekemiljøer, kan danne utgangspunkt for at barna leker sammen.



Dette kan igjen føre til vennskap og gode relasjoner mellom barna. Vi har regler for hvordan vi skal være med hverandre, samtidig som barna utvikler evnen til å sette grenser for seg selv. Barna får øve seg i konfliktløsning. Noen ganger er det barn som faller på utsiden av lek og fellesskap. Da har personalet et særlig ansvar for å hjelpe barnet inn i fellesskapet og leken (Les mer om hvordan vi jobber med barn som på ulike måter ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, i kapittelet «Barnehagens psykososiale miljø» s. 27).

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet har ansvar for at alle får varierte og positive erfaringer med å bruke språket sitt til kommunikasjon, og som redskap til å uttrykke tanker, meninger og følelser (Utdanningsdirektoratet, 2017). I Solvang er vi bevisste på å bruke språket aktivt gjennom hele dagen. Vi tar i bruk hverdagssituasjonene og lar barna utfolde seg språklig, og vi



opptrer som rollemodeller for barna.

Barna inviteres inn i samtaler med voksne, og de deltar i samtaler med andre barn. Vi er opptatt av å benevne

riktig og bruke et korrekt språk sammen med barna. Ved å ha ansatte som snakker ulike språk, møter flere av barna også morsmålet sitt i barnehagen, og alle barna opplever ulike språk i miljøet rundt seg. Dette danner grunnlaget for et godt

språkstimulerende miljø. Når noen barn strever med språket, setter vi i gang med språkgrupper, som et supplement til det daglige arbeidet med språket. I språkgruppene jobber vi med språk i mindre grupper, og det blir da mer individuelle tilpassede aktiviteter.



Her kan du lese mer om hva språk handler om i barnehagen, og hvordan det er mer enn bare prat.

Barns medvirkning

Barns rett til medvirkning er en rettighet alle barn har, uavhengig av hvem de er eller hvor de er i sin utvikling. Denne rettigheten er forankret i barnehagens lovverk (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27; *Barnehageloven*, 2006, paragr. 3), i FNs barnekonvensjon (1991, art. 12) og Norges Grunnlov (1814, paragr. 104). Barnehagen er ansvarlig for at alle barn får mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Medvirkningen må være tilpasset barnas alder, erfaringer, forutsetninger og behov, og de ansatte i barnehagen må hele tiden være bevisst barnas ulike uttrykksformer. Verbalt språk er ikke en forutsetning for å kunne medvirke i egen barnehagehverdag. Gode observasjoner av barn er nødvendig for å følge opp alle barns medvirkning (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).



Her kan du se en kort film, laget av Utdanningsdirektoratet, om hva medvirkning i barnehagen dreier seg om (Utdanningsdirektoratet, 2019).

I praksis kan medvirkningsbegrepet være vanskelig å konkretisere og gi et bestemt innhold. Dette fordi det mangler en faglig vitenskapelig forankring og fordi begrepet i seg selv ikke er spesielt presist. Medvirkning kan oppfattes og realiseres ulikt fra person til person og barnehage til barnehage, og det kan blandes med både selvbestemmelse, ytringsfrihet og medbestemmelse (Jansen, 2013, s. 24–31). Derfor jobber vi jevnlig i Solvang barnehage med og reflekterer over begrepet, både felles i barnehagen og på hver avdeling. Vi er opptatte av en felles forståelse av begrepet og at dette kommer til uttrykk i praksis gjennom personalets holdninger ovenfor barna. Barnas uttrykk skal bli møtt med respekt, de skal bli lyttet til og bli tatt på alvor. Vi observerer og reflekterer, blir kjent med barna og samarbeider med foreldrene for å skape muligheter for alle barns medvirkning.



Kirsten Elisabeth Jansen (2013) er tydelig på at medvirkning ikke handler om barnets individuelle valg eller selvrealisering. Hun beskriver medvirkning som et relasjonelt begrep, der fokuset er på deltakelse i og påvirkning av et innhold. I medvirkningsarbeidet må

barn og voksne ses som likeverdige subjekter, altså likeverdige bidragsyttere inn i et fellesskap, der deres ytringer blir lagt merke til, lyttet til og respondert på, på lik linje. Alle barns ytringer, både verbale og non-verbale, må få verdi og bli konkretisert gjennom realisering i hverdagen. Dette er de ansatte i barnehagen sin oppgave. De ansatte må ha vilje, oppmerksomhet og kompetanse til å se både seg selv og barnas perspektiver, og har en plikt til å muliggjøre barns medvirkning i barnehagen (Jansen, 2013, s. 24–31).

Samarbeid mellom hjem og barnehage

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling» (*Barnehageloven*, 2006, paragr. 1). Setningen over står aller først i barnehageloven, og stadfester at det grunnleggende arbeidet i barnehagen skal bygges på samarbeid og forståelse med hjemmet. Samarbeidet skal være grunnlaget for barnets allsidige utvikling og alltid til barnets beste. Det er alltid barnehagen som er ansvarlig for at samarbeidet med hjemmet er basert på forståelse og gjensidighet (Gjervan & Svolsbru, 2013; Kunnskapsdepartementet, 2017).

Noen ganger er det nødvendig at flere instanser samarbeider for barnas beste. QR-koden under tar deg til en oversikt over verktøyene i «Sammenfjordkassa», blant annet samtykkeskjemaet som brukes i hele Sandefjord kommune når flere parter trenger å involveres.



Det er foreldrene som har hovedansvaret for oppdragelsen og sosialiseringen av sine barn (*Barnelova*, 1982, paragr. 30), og barnehagen skal bistå i dette arbeidet. Når foreldre takker ja til en barnehageplass overlater de en del av oppdragelsen og sosialiseringsansvaret til barnehagen. Det er fortsatt foreldrene som har rett, plikt og ansvar for barnets oppdragelse, og de må være aktive deltakere i samarbeidet for å jobbe for at barnehagen gjør det foreldrene mener er bra for barnet. Barnehagen er forpliktet til å følge et lovverk og en rammeplan, og må balansere de individuelle behovene med gruppens behov. Dette vil legge noen begrensinger på hvilke krav og ønsker fra foreldre som kan imøtekommes i barnehagen (Gjervan et al., 2012; Sand, 2008).

Fordi foreldre møter barnehagen med ulike utgangspunkt, forventninger og kjennskap til barnehage, er samarbeidet avgjørende fra første stund for å bygge en stabil grunnmur. Det er viktig og nødvendig at barnehagen og hjemmet er nysgjerrige på hverandre, lytter til hverandre og utvikler forståelse for hverandres synspunkter. Samarbeidet legger grunnlaget for i hvilken grad barn føler seg inkludert og trives i barnehagen (Gjervan & Svolsbru, 2013).

 <p>Foreldreutvalget for barnehager har sin egen nettside. Den finner du ved å skanne QR-koden. Her finnes mye nyttig informasjon om livet i barnehagen. Nettsiden kan oversettes til flere ulike språk.</p>	<p>Google Translate</p> <p>English</p> <p>Norsk bokmål</p> <p>Svenska</p> <p>Dansk</p> <p>العربية</p> <p>Deutsch</p> <p>Italiano</p> <p>Polski</p> <p>Kiswahili</p> <p>اردو</p>

Solvang barnehage er en barnehage med stort mangfold blant ansatte, foreldre og barn. Dette mangfoldet ser vi som en ressurs, og er en av de mest sentrale verdiene i vår barnehage (les mer om barnehagens verdigrunnlag fra s. 5). Dette mangfoldet er også en ressurs når det kommer til samarbeid mellom barnehage og hjem. For eksempel kan flerspråklige ansatte bidra til økt forståelse for barnehagens samfunnsmandat i flere familier, de kan bidra til å skape trygghet i samarbeidet, og forståelse for familiens situasjon og behov i møte med barnehagen (Gjervan &

Svolsbru, 2013).

Foreldre har rett til å medvirke inn i barnehagen, både på individnivå rettet inn mot eget barn og på gruppenivå gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg (Kunnskapsdepartementet, 2017; *Barnehageloven*, 2006). Barnehagen skal legge til rette for god dialog og jevnlige møtepunkter. Noen møtepunkter kan være uformelle, som ved foreldrearrangementer og levering/henting i barnehagen. Andre møtepunkter kan være mer formelle, som foreldresamtaler og foreldremøter. I Solvang barnehage innkalles det til foreldresamtaler minimum to ganger i løpet av et barnehageår. Som oftest er det barnehagen som kaller inn til de formelle foreldresamtalene, men her er det også rom for foreldre å ytre behov for foreldresamtaler. Samtalene skal være en dialog mellom barnehagen og hjemmet, der trivsel, utvikling og helse på begge arenaer er like viktig. Barn kommer fra ulike hjem med ulike verdisyn, kulturer, religioner og kunnskap om hva som er viktig for barn i det norske samfunnet i dag og i tiden fremover.

Barnehagen skal forvalte sitt samfunnsmandat og verdigrunnlag, og hele tiden jobbe og samarbeide med foreldre på en slik måte at barn i minst mulig grad havner i en lojalitetskonflikt mellom hjem og barnehage (Kunnskapsdepartementet, 2017).



I Solvang barnehage blir det jevnlig arrangert foreldremøter. Hvor mange avhenger av de opplevde behovene hvert år. Noen foreldremøter inviteres det eksterne foredragsholdere inn til. Innholdet på disse foreldremøtene er gjerne rettet mot større samfunnsaktuelle temaer. Andre ganger planlegges foreldremøter med bakgrunn i konkrete utfordringer eller ønsker i vår barnehage, eller de enkelte avdelingene i barnehagen. Saker som er viktige for dere som foreldre kan meldes inn til daglig leder, samarbeidsutvalget eller pedagogisk leder på din avdeling.

Forventinger barnehagen har til hjemmet:

- Kjennskap til eget oppdrageransvar og plikten til samarbeid med barnehagen
- Deltakelse på arrangementer (foreldremøter, samtaler, foreldrekafter & andre arrangementer)
- Sier ifra om saker som er viktig for dere og når dere har behov for ekstra foreldresamtaler.
- Snakker positivt om barnehagen, barn, ansatte og andre familier.
- Følger barnehagens åpningstider.
- Følger de anbefalte leveringstidene på hver avdeling.
- Er oppdaterte på MyKid – følger med på ukeplan, beskjeder og frister.
- Følger systemer og anbefalinger for tøy i barnehagen – spør om råd når dere er usikre på barnas klær i barnehagen.

Forslag til forventinger hjemmet kan ha til barnehagen:

- At du og ditt barn alltid blir møtt, sett og hilst på i levering/henting.
- At du blir lyttet til og tatt på alvor når du søker råd eller veiledning fra barnehagen.
- At du får mulighet til å bidra inn med dine ressurser i barnehagelivet.
- At barnehagen møter deg og ditt barn med nysgjerrighet og glede.
- At barnehagen kan dele observasjoner og vurderinger av ditt barn sin helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring i barnehagen.
- At barnehagen lytter til dine synspunkter og meninger om hva som er best for ditt barn.

Overganger



Her finner du en brosjyre på ulike språk med praktisk informasjon om å ha barn i barnehage for første gang. Brosjyren handler blant annet om samarbeidet mellom foreldre og barnehage, rutiner i barnehagen, klær og mat. Brosjyren er utarbeidet av Bergen kommune, som betyr at noen av lenkene i teksten ikke vil gjelde for Sandefjord kommune.

Rammeplan for barnehagen (2017, s. 33–34) trekker frem tre overganger som skal ha spesielt fokus i barnehagen. Den første overgangen, er overgangen fra hjemmet til barnehagen, den andre er ved bytte av avdeling innad i barnehagen og den siste er overgangen til skolen. Alle overganger kan være krevende for barn, og også foreldre/foresatte. Dette er fordi man må gjøre seg kjent med et nytt miljø, man inntar en ny rolle, det er nye forventinger og nye relasjoner skal etableres (Drugli, 2023).

Det å begynne i barnehagen er en stor overgang fra å være sammen med mamma, pappa, eller andre, til å bli inkludert i et fellesskap og en gruppe med mange barn og voksne.

Tilvenningsperioden er en viktig periode som kan ha stor betydning for barnets trivsel i årene fremover, og starter allerede før sommeren det årete barnet skal begynne i barnehagen.

I Solvang barnehage blir alle barn som begynner nye i barnehagen invitert til besøksdager på sin avdeling. Å komme på besøk i barnehagen er viktig for at barna skal bli kjent med barnehagens områder, materialer, voksne og barn. For de som møter barnehage for første gang handler det å gjøre seg erfaringer om hva barnehage innebærer for dem. Forskning viser at jevnlig besøk over tid, før barnehagestart, gjør tilvenningen lettere for barnet (Drugli, 2023). Vi mener det er viktig å invitere foreldre inn i barnehagens hverdag og rutiner for å gjøre dem i stand til å stille spørsmål, forstå hva barnehagen er og for å gi foreldre og ansatte mulighet til å begynne å bli kjent med hverandre og bygge den tryggheten og tilliten som er viktig i samarbeidet mellom hjem og barnehage.



Mot slutten av våren inviterer vi oss selv på hjemmebesøk til alle familier som har barn som skal starte i barnehagen. På hjemmebesøket kommer det som oftest to representanter fra barnehagen, der en av de gjerne er den som skal være barnets kontaktperson i tilvenningen. Kontaktpersonen skal fungere som et bindeledd mellom hjem og barnehage, og blir den første voksne barnet blir godt kjent med i barnehagen. Erfaringer, både fra vår barnehage og andre barnehager, viser at barn som har hatt besøk fra barnehagen raskere slipper seg løs fra den trygge omsorgspersonens fang, enn barn som aldri ha møtt noen fra barnehagen før. Hjemmebesøkene trykker også foreldre i stor grad og gir oftere grunnlag for en smidigere tilvenning (Sillesen, 2018). Ved å gjennomføre hjemmebesøk ønsker vi å få bedre kjennskap til barnet og familiens bakgrunn, samtidig som at vi ønsker å møte barnet på sin tryggeste arena.

I juni blir det holdt et foreldremøte for alle familier som har barn som skal starte i barnehagen. Her får man blant annet en omvisning i barnehagen, får møte deler av personalet



og daglig leder, samt at det er muligheter for å stille spørsmål. En nærmere beskrivelse av tilvenning og oppstarten i Solvang barnehage får dere fra avdelingen barnet skal begynne på, før barnet begynner i barnehagen.

Den andre overgangen, som i Solvang barnehage blir overgangen fra Liten- til Stor base, begynner vi tidlig å jobbe med. Allerede etter høstferien setter vi i gang med bli-kjent-aktiviteter ute på Stor base, for de eldste barna på Liten base (2/3åringene). Dette skal være et møtepunkt for barn og voksne fra de ulike basene, slik at barna fra Liten base gradvis skal bli kjent med og trygge på arealene ute og inne, de ansatte og barna på Stor base. Etter nyttår blir en større del av disse aktivitetene gjennomført inne. Fra år til år vurderer vi om barna som skal over på Stor base deles inn i Måne- og Sol-grupper før eller etter sommerferien. Dette vil blant annet avhenge av opptak av nye barn og dynamikken i gruppene. Mot slutten av våren inviteres alle foreldre som har barn som skal over på Stor base til foreldremøte, der de blir vist rundt, får informasjon og kan stille spørsmål. Ved oppstart gjennomføres det samtaler med alle foreldre. For at overgangen skal være best mulig for barna følger kjent personal med fra Liten base de første dagene på Stor base.

Den tredje og siste overgangen i barnehagetiden, er overgangen til skolen. I september/oktober arrangeres det et eget foreldremøte for foreldrene til de eldste barna i

barnehagen. Der inviteres det inn en lærer fra en lokal skole. Læreren formidler sine forventninger, informerer om hva som skjer ved skoleoppstart og hvilke ferdigheter og kunnskap som barnet bør inneha før oppstart. Det gir også anledning til foreldres spørsmål og kommentarer. Videre formidler personalet om ulike emner, prosjekt og tradisjoner som foregår gjennom året. Det legges vekt på gjensidig dialog i møtet.

I løpet av det siste barnehageåret legger personalet til rette for at barna skal få møte nye og ulike oppgaver, utfordringer og erfaringer. Disse er med på å gi barna gode forutsetninger til å mestre hverdagen i dag og i videre skoleløp. På den måten får de mulighet til å glede seg til skolestart, og oppleve en sammenheng mellom barnehage og skole (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).



Her er en
direktelenke til
skjemaet.

Den siste foreldresamtalen handler om overgangen fra barnehagen til skolen. Foreldre og personal fyller ut et skjema «informasjon om skolestarteren». Skjemaet sendes til skolene før 1. mai. Foresatte gir samtykke til informasjonsoverføring.

Etter påske starter den siste delen av overgangen til skolen. For å gi barna primærerfaringer med hva skole er så går vi på besøk til nærskolen. Der møter vi elever, lærere og undersøker hvordan en skole ser ut. I 5årsgruppen legges det vekt på at barna får satt ord på deres tanker og spørsmål om hva det betyr å starte på skolen. Mange begrep er ukjente for barna og disse jobbes med, for eksempel friminutt og pulter. Det benyttes bøker og nettressurser for å støtte og gi barna svar. Samtidig er dette en tid for ulike følelser, og disse skal bearbeides. Flere gruer seg, andre er sorgfulle for å miste venner eller er usikre på hva skole er. Andre igjen gleder seg til det nye som skal skje. Både spørsmål, følelser og barnas tanker jobbes med i den siste barnehagetiden.

For å markere at barnehagetiden nærmer seg slutt planlegger barna egne avslutningsfester og fester for foreldre som avholdes i juni. Der deltar barna med ulikt innhold som varierer fra år til år.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Å være en pedagogisk virksomhet innebærer å gi muligheter for lek, læring, omsorg og danning knyttet opp mot meningsfylte opplevelser, samt at kreativitet og nysgjerrighet stimuleres.

Innholdet i den pedagogiske virksomheten reguleres av Rammeplanen (2017), og tilpasses den enkelte barnehage i barnehagens årsplan (Utdanningsdirektoratet, 2019).

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging, vurdering, dokumentasjon og tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagen er viktige elementer i den pedagogiske virksomheten.

Rammeplanen (2017) fremhever at den pedagogiske virksomheten i barnehagen skal planlegges og vurderes. Solvang barnehages overordnede planlegging kommer frem i årsplanen vår. Her beskrives det blant annet hvordan vi ser på og jobber med lek, læring, omsorg og danning, samt hvordan barnehagens verdigrunnlag er vektet og hvordan dette kommer til syne i hverdagen. Årsplanen blir revidert, med mindre eller større endringer, hvert år. Årsplanen blir også gjennomgått og vedtatt av Samarbeidsutvalget årlig.

Det er ulikt hvordan planleggingen gjøres på de ulike gruppene. Det jobbes med periodeplaner, dagsplaner og planer for enkeltaktiviteter. Uansett avdeling så tar alle planene utgangspunkt i årsplanen, Rammeplanen (2017) og Barnehageloven (2006). De ulike formene for planlegging som gjøres på gruppene, skal sikre barn og foreldres medvirkning, et gjennomtenkt innhold, god tilrettelegging av det allmenn pedagogiske tilbudet, samt tydeliggjøre en bevisst voksenrolle.

Gjennom å vurdere planer og gjennomføring av planene, skapes det refleksjonsgrunnlag og muligheter for endring og utvikling. For oss er det viktig at alle i personalgruppen synliggjør de vurderingene de gjør, og øver på å ha kunnskapsbaserte begrunnelser. På denne måten mener vi at personalgruppen, og dermed barnehagen, utvikler seg som en lærende organisasjon. Barnehagen skal hele tiden vurdere det pedagogiske arbeidet. Vurdering av det pedagogiske arbeidet betyr at: «det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).



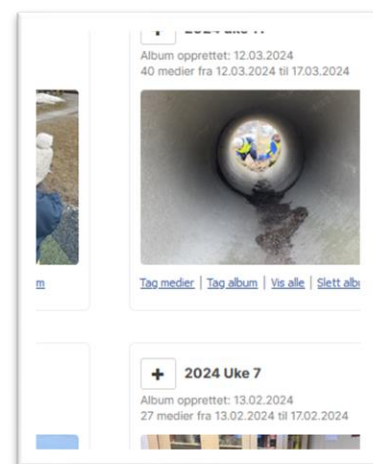
Her er et foredrag med Kjell Åge Gottvassli, professor ved Dronning Mauds Minne Høgskole. Han forteller i korte trekk hva det betyr å være en pedagogisk virksomhet.

Hva det innebærer å være en lærende organisasjon er i liten grad definert i lovverket til barnehagene, og ifølge Kjell-Åge Gotvassli (2014) finnes det flere ulike syn på hva som gjør en organisasjon til lærende. For oss i Solvang barnehage handler begrepet blant annet om at barnehagelærerne skal legge til rette for individuelle og kollektive læringsprosesser i personalgruppen, samt at veiledning og refleksjon skal ha en sentral plass i hverdagen.

Et krav til barnehagen er at personalets arbeid skal dokumenteres. Dette for å synliggjøre hvordan Barnehageloven og Rammeplanens ivaretas. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan synliggjøre for foreldre, lokalmiljøet og kommunen hva barn holder på med i barnehagen. Ved behov dokumenteres også barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling. Dette gjøres når det er behov for å tilpasse det

tilrettelagte allmennpedagogiske tilbudet på andre, og nye måter. Personopplysningsloven, og andre etiske perspektiver, ligger alltid til grunn ved dokumentasjon av barn og barnegrupper (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39-40).

Dokumentasjon i Solvang barnehage kan for eksempel være bilder og tekst på MyKid, bilder og tekst hengt opp på veggen i barnas høyde, sjekklister på PBL Mentor knyttet til sjekk av uteområdet før lek ute eller didaktiske planer og vurderingsskjemaer.



«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40). Tilretteleggingen av det allmennpedagogiske tilbudet skal sørge for at alle barn får et barnehagetilbud som er i tråd med lovkravene og som er til barns beste. I Solvang barnehage bruker vi observasjon og kartlegging jevnlig gjennom året for å sørge for å se og møte alle barns behov. Vi samarbeidet også tett med hjemmet til barn som har behov for et tilrettelagt barnehagetilbud.

Barnehagens arbeidsmåter og fagområder

Barnehagens arbeidsmåter, og innholdet arbeidsmåtene retter seg mot, blir planlagt og vurdert fra år til år med utgangspunkt i barnegruppene som er i barnehagen. Arbeidsmåtene som velges ut skal ivareta barnas behov for lek og utfoldelse, for læring og utvikling, omsorg og trygghet og dannelsen inn i et demokratisk samfunn. Arbeidsmåtene skal være med på å skape spenning og motivasjon i

hverdagen, gi rom for barnas medvirkning og ikke minst skal de være varierte. I Solvang barnehage er vi opptatte av å skape og tilpasse et innhold og arbeidsmåter som favner alle barn. Vi jobber med å være kreative, tenke nytt og prøve ut nye fremgangsmåter. Vi henter inspirasjon fra tidligere erfaringer og kjente arbeidsmåter, og tilpasser til hver enkelt barnegruppe.



Fagområdene

Størstedelen av det pedagogiske innholdet i Solvang barnehage kan knyttes direkte til fagområdene i Rammeplanen (2017). For oss er barnas lek er et viktig grunnlag i arbeidet



Her kan du lese mer om de ulike fagområdene, samt hvordan de kan jobbes med i barnehagen.

med alle de syv fagområdene, samt at vi er opptatte av at alle områdene henger sammen og jobbes med på tvers. Fagområdene er i fokus både i arbeid med prosjekter og markeringene, som er en viktig del av vår barnehage. Barnas medvirkning skal ha stor plass og rommet for utforskning, nysgjerrighet og skapende aktiviteter skal være stort. Hvordan de ulike fagområdene jobbes med fra år til år vil variere med bakgrunn i barnegruppen. Det er de pedagogiske lederne og barnehagelærerne som er ansvarlige for å planlegge arbeidet med fagområdene. Alle de ansatte er en del av gjennomføringen av arbeidet.

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Kunnskapsdepartementet 2017 s. 44).

Hos oss innebærer dette at lekemiljøet inne og ute er tilpasset ulike aldersgrupper. Materiell og utstyr har ulike egenskaper, variasjon og vanskelighetsgrad tilpasset barnas alder, ferdigheter og modning. Det er viktig at barna opplever mestring og at mestringsopplevelsene varer frem til barna begynner på skolen. Forventningene til barn øker med alderen og frem mot skolestart.



Barnehagens digitale praksis

Barnehagen er, gjennom Rammeplanen (2017), pålagt å jobbe med digital praksis. Denne digitale praksisen skal bidra til lek, læring og kreativitet, og fremstå som en naturlig del av barnehagens arbeidsmåter. Arbeidet med digitale verktøy skal være kreativt og skapende for alle barn. Barna skal få oppleve å være produsenter, og ikke kun konsumenter av den digitale verdenen. Mange barnehager står ovenfor spennende endringsprosesser knyttet til å utvikle profesjonsfaglig digital kompetanse, og vi i Solvang barnehage er i gang med denne prosessen. Tre barnehagelærere har frem til nå tatt videreutdanning i digital kompetanse i barnehagen. Kunnskapen de tar med seg skal brukes til å bygge en base for det videre arbeidet med IKT i barnehagen, og hvor veien går videre for vår barnehage. Dette er en viktig del av å være en lærende organisasjon.



Barn fødes inn i en allerede etablert mediekultur, som i større eller mindre grad påvirker deres oppvekst (Hardersen, 2016, Kapittel 1). Flere mener at det for mange barn eksisterer en avstand mellom kulturen de møter i barnehagen og den digitale kulturen de lever i hjemme, og at disse kulturene tidvis kan være motstridende (Jæger, 2012). Denne avstanden kan være med på å bygge og utvide digitale og sosiale skiller blant barna som vokser opp i dag. Vi som barnehage må være med på å bygge broer og felles erfaringsgrunnlag for barna – både digitale og analoge.

Ifølge Rammeplanen (2017) skal digitale verktøy brukes med omhu og det skal være en balanse i hvilke arbeidsmåter som velges. For å kunne ta gode etiske overveielser og

balansere bruken av digitale verktøy trenger personalet i barnehagen en profesjonsfaglig digital kompetanse. «Profesjonsfaglig digital kompetanse innebærer å forstå hvordan digital teknologi påvirker oss og kan endre og utvikle innholdet i fagområdene, hvordan teknologien kan berike og utvide barnehagens praksis, samtidig som vi har sunn skepsis og kritisk blikk» (Bølgan, 2018, s. 46).

Bursdager

Bursdager er viktige hendelser i vår barnehage.

Vi løfter opp og setter fokus på hvert barn. På Lite base får hvert enkelt barn sin egen dag der bursdagen deres feires, mens de på Stor base har felles bursdager en gang i måneden som

bursdagsbarna er med på å planlegge. Etter en bursdagsfeiring er det alltid dessert; is på Stor base og fruktfat/smoothie på Liten base. Gjennomføring av bursdag i barnehagen gjøres noe forskjellig fra år til år, og fra barn til barn, og ofte planlegges bursdagene med innspill fra barnets hjem.



Ettersom barna blir eldre, vil mange ønske å invitere barna fra barnehagen til bursdagsfeiring utenfor barnehagen. I Solvang barnehage ble det våren 2020 besluttet i SU å oppfordre alle foreldre og foresatte til å holde barnebursdager uten gaver. Dette ar hat svært positiv respons så langt, og er blitt gjennomført årlig siden 2020. Bakgrunnen for gavefrie bursdager handler om å forebygge utenforskap og ta vare på miljøet vårt. Ta kontakt med SU for mer informasjon om dette initiativet.

Observasjon og kartlegging

I Solvang barnehage setter vi av tid til observasjon og kartlegging jevnlig gjennom året.

Observasjon handler om å være særlig oppmerksom mot et bestemt «noe», for deretter å se på dette «noe» på en gjennomtenkt og profesjonell måte. Observasjon kan være et verktøy til å se og bli kjent med enkeltbarnet eller det kan være et verktøy for å forstå gruppedynamikken bedre (Utdanningsdirektoratet, 2023). Vi bruker observasjonene våre til å planlegge for et innhold der vi sikrer god utvikling og progresjon for hele barnegruppa. Gjennom våre observasjoner avdekker vi også eventuelle behov for tilrettelegging. Denne formen for observasjon- og kartleggingsarbeid skal sikre og styrke vårt arbeid med å støtte barn og familier som har et særskilt behov. Vi ønsker å ha en arbeidsform der vi observerer barn og igangsetter foreldresamtaler med utgangspunkt i det vi undrer oss over. Da kan vi sammen finne løsninger og tiltak som bedrer barnets hverdag og barnehagetilbud.

Barnehagens psykososiale miljø

Gjennom Barnehageloven, § 41, § 42 og §43, har barnehagen en plikt til å sikre at alle barn opplever et trygt og godt psykososialt miljø i barnehagen (Aktivitetsplikt). Det skal være nulltoleranse for mobbing og krenkelser. I Solvang har vi utarbeidet grundige rutiner for å ivareta aktivitetsplikten. Disse gjøres kjent for alle ansatte.

Aktivitetsplikten skal sikre at personalet:

- Følger med
- Melder fra
- Undersøker
- setter inn Tiltak
- utarbeider skriftlig Plan

Til sammen utgjør dette barnehagens huskeregel: FMUTP

Å følge med innebærer å være tett på barna og være sammen med barna i hverdagsaktiviteter, lek og samspill. Det handler også om å gripe inn og stoppe enhver form for krenkelser med en gang. Ved å være tett på barna, jobber vi også forebyggende. Vi jobber for at barna får gode relasjoner til hverandre, og vi jobber med å skape gode vilkår for leken. Hele personalgruppen gjennomfører en kartlegging av barnehagens psykososiale miljø, to ganger i året, som en del av arbeidet med å følge med og forebygge.

Barnehage og hjem har et felles ansvar for å jobbe forebyggende, slik at mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen. Foreldrene og barnehagen skal sammen arbeide for en nulltoleranse for tilfeller av mobbing, utestengelse og krenkelser.

Foreldrene bidrar til et positivt barnehagemiljø gjennom å:

- Snakke positivt om barnehagen hjemme
- Snakke positivt om de andre barna og ansatte
- Ha lav terskel for å melde ifra om man mistenker at barnet mistrives og/eller opplever at barnets adferd endrer seg.

Foreldre skal kunne kjenne seg trygge på at deres bekymringer tas på alvor. Dialogen mellom hjem og barnehagen skal være preget av åpenhet og respekt.

Her kan du lese Sandefjord kommunes plan for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø:



Samarbeidsutvalget har i tillegg utarbeidet trivselsregler for barnehagen:

<p><u>I Solvang trives og utvikler vi oss fordi:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Vi bryr oss om hverandre og vi vet at alle er like viktige og like mye verdt• Vi synes det er spennende å tenke ulikt og vi lærer av hverandre• Vi kommer fra ulike steder og er i ulike aldre, og det er noe vi verdsetter!• Vi samarbeider om hverandres barn.• Foreldrene snakker positivt om andres barn og foreldre støtter og hjelper hverandre.• Vi er opptatt av å ta vare på barnehagens leker, materialer og uteområde• Samarbeidsutvalget planlegger ulike arrangement for barn og foreldre, og legger til rette for gode møteplasser.• Personalet involverer foreldre og barn i planer og innhold.• Vi trives og utvikles fordi personalet er faglig oppdatert og arbeider for at alle skal ha et psykososialt godt barnehageliv.	<p>Hos oss sier alle «hei» og «ha det» til hverandre når vi møtes</p> <p>Hos oss forsøker vi å bli kjent med hverandre i garderoben og i andre arrangement.</p> <p>Hos oss forstår vi at barn er ulike og at barn har ulike behov og utfordringer.</p> <p>Hos oss spør vi hverandre når det er noe vi lur på.</p> <p>Hos oss vet vi at alle forsøker å gjøre sitt beste for at andre skal få plass og trives.</p> <p>Hos oss respekterer vi hverandre og snakker med hverandre og ikke om hverandre.</p>
---	--

Personvern og sensitiv informasjon i barnehagen

Solvang barnehage kan, etter §47a i barnehageloven (2006), behandle personopplysninger når det er behov for det. Vi skal som følge av barnehageloven, forholde oss til personvernloven som gjelder i hele EU (*GDPR*, 2016). For å kunne møte familier og barn på en trygg og god måte er vi blant annet avhengige av å vite noe om barns helse, trivsel, hjemmesituasjon og annen personlig informasjon.

Barnehagen lagrer disse opplysningene i lukkede, digitale områder, og de kan kun endres av pedagogiske ledere med tilgang, eller annet personale med administrativ tilgang. Når barn slutter i barnehagen slettes personsensitive opplysninger etter seks måneder, med mindre det er særlige hensyn som tilsier at vi beholder informasjonen, for eksempel ved nødvendig samarbeid med pedagogisk psykologisk tjeneste, skole, barnevern eller annet hjelpeapparat.

Alle ansatte i barnehagen har, etter forvaltningsloven §13 (1970), taushetsplikt knyttet til personopplysninger man har om barn og foresatte. Unntaket fra denne lovbestemmelsen er opplysningsplikten til barnevernet (*Barnehageloven*, 2006, paragr. 46), som trer i kraft ved alvorlige bekymringer for barn.



Barnehagen kan, etter samtykke fra foresatte, dele kontaktopplysninger, informasjon og dokumentasjon med foresatte og andre. Dokumentasjon av barnehagens innhold og aktiviteter gjennom bruk av tekst, foto, lydopptak og levende bilder, skal gjøres på en etisk forsvarlig måte og foresatte må samtykke til at slik dokumentasjon kan brukes. Foresatte og andre oppfordres til å ta hensyn til den enkeltes rett til personvern, ved arrangementer, møter og samtaler i barnehagen.

Helse, miljø og sikkerhet

Barnehagens innemiljø og lekearealene ute

Solvang barnehage er en godkjent barnehage med et leke- og oppholdsareal på 447 kvm. Det er en veiledende norm for hvor mange barn vi kan ha i barnehagen. I tillegg til leke- og oppholdsarealet har vi toaletter, bad, garderober, materialrom, møterom og lager. Barnehagens utearealer er, etter normen, ca. 6 ganger så stort som det godkjente leke- og oppholdsarealet.



Solvang barnehage har en avtale med Knattholmen leirsted hvor vi leier arealer som brukes av barnehagen ca. fire ganger pr. uke. Det er i hovedsak barn på Stor base som benytter seg av uteområdene på Knattholmen. Barnehagen har en grillhytte med leirplass. Området har skog, vann, strand, båtmuligheter, nærhet til leirskolen og til en rekke aktiviteter som er opparbeidet. Når barn skal på Knattholmen, bruker vi Vestfold taxi som kjører barn og personalet frem og tilbake. Dersom foreldre ønsker at barna skal bruke «bilpute» i taxien, må foreldre ta med dette selv på turdager. På andre turer, opplevelser, ber vi om foreldres samtykke der dette er nødvendig.

Internkontroll

Alle barnehager skal ha internkontroll (*Barnehageloven*, 2006, paragr. 9). De skal i tillegg følge forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Dette er særlover som kommer i tillegg til «internkontrollforskriften» som gjelder alle virksomheter. Vi bruker PBL mentor som digital ressurs og som gir oss oppdatert lovkunnskap.

I Solvang har vi gode rutiner for:

- Å registrere skader, mangler på bygg, uteområder
- Å registrere skader på barn, ansatte, materiell i løpet av barnehagedagen
- Livredning og førstehjelp
- Brannforebyggende arbeid og brannøvelser
- Kartlegginger av arbeidsmiljøet og miljøet i den enkelte barnegruppe
- Å ha oppdaterte beredskapsplaner og beredskapsøvelser
- Kontroll av ventilasjon, brannalarmsentral, brannmeldere, slukkemidler

Foreldre som registrerer mangler, eller feil bes å melde ifra til pedagogiske ledere på gruppa, eller daglig leder i barnehagen. Da kan vi forebygge skader eller et dårlig miljø i barnehagen.

Viktige datoer å merke seg

Dato:	Hva skjer:
12.08	Oppstart nytt barnehageår
27.08	Høstens første foreldremøte – valg og informasjonssaker.
Uke 34	Grillfest/piknik på de ulike gruppene
26.09	Dugnad - høst
17.09	Foreldremøte for skolestartere
29.10	Foreldremøte
22.10	Planleggingsdag – Barnehagen er stengt!
Uke 45-51	Foreldreundersøkelsen
28.11	Frist for å registrere julefri/oppmøte i MyKid
10.12	Lysfest Liten base
24. + 25. + 26.12	Julaften, 1. og 2. juledag – Barnehagen er stengt!
27. + 30.12	Romjul – kortere åpningstid jf. vedtektene
31.12	Nyttårsaften – Barnehagen er stengt!
01.01	Første nyttårsdag – Barnehagen er stengt!
02.01	Planleggingsdag – Barnehagen er stengt!
Uke 6	Foreldremøte
18.03	Planleggingsdag – Barnehagen er stengt!
01.03	Søknadsfrist for barnehageplass (Dersom man skal søke inn småsøsken, eller kjenner andre som ønsker å søke)
20.03	Frist for å registrere påskefri/oppmøte i MyKid
16.04	Siste dag før påske – Barnehagen stenger kl 12.00
17. + 18. + 21.04	Skjærtorsdag, langfredag og første påskedag – Barnehagen er stengt!
24.04	Frist for å registrere sommerfri/oppmøte i MyKid
29.04	Årsmøte
01.05	Arbeidernes fridag – Barnehagen er stengt!
13.05	Dugnad - vår
29.05	Kristi Himmelfartsdag – Barnehagen er stengt!
30.05	Planleggingsdag – Barnehagen er stengt!
04.06	Foreldremøte for de familiene som går over på Stor base
09.06	2. pinsedag – Barnehagen er stengt!
11.06	Foreldremøte for foreldre som har nye barn som begynner
Uke 28, 29 og 30	Barnehagen er sommerstengt
07. + 08.08	Planleggingsdager – Barnehagen er stengt!

Litteraturliste

- Barnekonvensjonen*. (1991). Barneombudet. <https://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/>
- Bølgan, N. B. (2018). *Digital praksis i barnehagen—Nysgjerrig, eksperimentell og skapende*. Fagbokforlaget.
- Drugli, M. B. (2023). *Overgang fra hjem til barnehage – en prosess i tre faser*. <https://www.barnehage.no/overgang-fra-hjem-til-barnehage-en-prosess-i-tre-faser/247238>
- Gjervan, M., Andersen, C. E., & Bleka, M. (2012). *Se mangfold! Perspektiver på flerkulturelt arbeid i barnehagen* (2. utg.). Cappelen Damm akademisk.
- Gjervan, M., & Svolsbru, G. (2013). Å møte foreldre med forståelse og gjensidighet i barnehagen. I S. Aamodt & A.-M. Hauge (Red.), *Snakk med oss—Samarbeid mellom foreldre, barnehage og skole i et flerkulturelt perspektiv* (s. 72–88). Gyldendal Akademisk.
- Glaser, V. (2013). Ansvarliggjøring og myndiggjøring av barnet – i et dannelsesperspektiv. I M. Øksnes & K. Steinsholt (Red.), *Danning i barnehagen* (s. 134–149). Cappelen Damm akademisk.
- Gotvassli, K.-Å. (2014). Barnehagen som en lærende organisasjon—Teoretiske perspektiver. I S. Mørreaunet, K.-Å. Gotvassli, E. Skogen, & K. H. Moen (Red.), *Ledelse av en lærende barnehage* (s. 17–35). Fagbokforlaget.
- Hardersen, B. (2016). *App'legøyer og app'estreker? Profesjonsfaglig digital kompetanse i barnehagen*. Cappelen Damm AS.
- Jansen, K. E. (2013). *På sporet av medvirkning—De yngste barna og spenningsfeltet mellom det planlegte og det spontane*. Fagbokforlaget.
- Jonassen, T. (2014). *Hva er danning?* Barnehage.no. <https://www.barnehage.no/barnehage2014-danning-pbl/hva-er-danning/114409>
- Jæger, H. (2012). Barndommens medialisering—Og de voksne. I H. Jæger & J. K. Torgersen (Red.), *Medialisert barndom—Digital kultur i barnehagen* (s. 144–156). Universitetsforlaget.
- Kongeriket Norges Grunnlov—Lovdata*. (1814). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17>
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen*. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>
- Lov om barn og foreldre (barnelova)—Lovdata*. (1982). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-04-08-7>
- Lov om barnehager (barnehageloven)—Lovdata*. (2006). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)*. (2016). https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38/KAPITTEL_gdpr#KAPITTEL_gdpr
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)—Lovdata*. (1970). <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10/>

Sand, S. (2008). *Ulikhet og fellesskap—Flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Oplandske Bokforlag.

Schram, M., & Bergsland, M. D. (2021). *Barnehagensmøte med kulturelt mangfold*. Fagbokforlaget.

Sillesen, M. (2018). *Tilvenning: Barnehagen har innført hjemmebesøk før barnehagestart for de minste*. <https://www.utdanningsnytt.no/barnehagepedagogikk-barnehagestart-forste-steg/tilvenning-barnehagen-har-innfort-hjemmebesok-for-barnehagestart-for-de-minste/119442>

Tholin, K. R. (2013). *Omsorg i barnehagen*. Fagbokforlaget.

Utdanningsdirektoratet. (2017). *Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat*. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

Utdanningsdirektoratet. (2019). *Pedagogisk virksomhet i åpne barnehager*. <https://www.udir.no/utdanningslopet/barnehage/apen-barnehage/pedagogisk-virksomhet/>

Utdanningsdirektoratet. (2023). *Observasjon*. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/observasjon/>

Øksnes, M., & Sundsdal, E. (2017). Om å verdsette barns lek. I M. Øksnes & T. H. Rasmussen (Red.), *Lek* (s. 50–69). Cappelen Damm akademisk.

Linker til QR-koder

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/film-hva-er-rammeplan-for-barnehagen/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/verdigrunnlag/mangfold-og-gjensidig-respekt/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/verdigrunnlag/livsmestring-og-helse/>

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/barnehage/lov-om-barnehager-barnehageloven/kapittel-ix-forskjellige-bestemmelser/-46-Opplysningsplikt-til-barnevernet/>

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/utvikle-praksis/>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64/kapvi#kapvi>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/ansvar-og-roller/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/sprak-i-barnehagen--mye-mer-enn-bare-prat/>

<https://vimeo.com/379237992>

<https://www.sandefjord.kommune.no/barn-unge-familie/tenk-sammen-for-en-god-oppvekst-i-sandefjord/sammenfjordkassa/>

<https://foreldreutvalgene.no/fub/>

<https://www.bergen.kommune.no/innbyggerhjelpen/barnehage-og-skole/barnehage/barnehageplass/ny-i-barnehagen-informasjon-pa-flere-sprak>

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://www.sandefjord.kommune.no/_f/p1/i91e21d9b-726e-4830-8cce-58228f5506a7/skjema_informasjon_om_skolestarteren-1.docx&ved=2ahUKEwi_mYXz7uCGAxWsGBAIHXNIA9AQFnoECA8QAw&usg=AOvVaw3-yXIXwX_i5iSy7ahl4zl

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/webinar-barnehagen-som-pedagogisk-virksomhet/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/fagomrader/>

<https://www.sandefjord.kommune.no/engasjer-deg/planer/barnehage-skole-sfo/plan-for-et-trygt-og-godt-psykososialt-barnehagemiljo/>